

Matea Gusić, Varaždin

CHARLES HOWARD HINTON I ČETVERODIMENZIJSKE KOCKE

Charles Howard Hinton, engleski matematičar rođen 1853. godine, osoba je koja je vodila vrlo ekscentričan život. Izumio je aparat na barut za ispućavanje bejzbol loptica, koji su nakon nekoliko sezona igrači američke studentske lige napustili u strahu za vlastiti život. Hinton je bio za-govornik poligamije, što je primijenio na svoj život, tako da je u isto vrijeme oženio dvije djevojke. Iako se radi opreznosti s drugom ženom vjenčao pod identitetom **Johna Weldona**, nije uspio sakriti dvostruki brak, pa je ubrzo osuđen za bigamiju, radi čega je s prvom ženom pobjegao u Japan.

Uz osebujan privatni život Hinton se posvetio i onom poslovnom. Kra-jem 19. stoljeća bile su popularne rasprave o četverodimenzijskome. Te ideje zaludile su i Charlsa Hintonu. I dok je nešto kasnije Albert Einstein odlučio uvesti četvrtu dimenziju u obliku vremena, Hinton je smatrao kako je četvrta dimenzija prostorna. Gotovo se cijeli život bavio razvijanjem modela koji omogućuje efikasno zamišljanje četvrte dimenzije. Krenuo je od prikaza kocke u dvodimenzijskom prostoru na način da ju je „izrezao” po bridu, pa njezinih šest ploha u obliku križa smjestio u ravninu. Zatim je zaključio da postoji i četverodimenzijski analogon kocke, *teserakt*, koji se analogno može „razmo-tati” u trodimenzijski prostor. Kao što kocka sadrži šest kvadratnih ploha, tako tesarakt sadrži osam kocaka. Kako bi što zornije prikazao četvrtu dimenziju, Hinton je razradio model od 81 kockice, od kojih je svaka obojena jednom od 16 boja prema strogo propisanim pravilima. Navodi se da su u pokušaju ot-krivanja četvrte dimenzije brojni ljudi izludili proučavajući Hintonove kockice.

Hintonove ideje zainteresirale su umjetnike poput književnika Luisa Borgesa ili slikara Salvadora Dalija koji je u umjetničkom djelu *Christus Hy-percubus* upotrijebio tesarakt umjesto raspela na kojemu se nalazi Isus Krist.

Literatura:

1. <http://www.daviddarling.info/encyclopedia/H/Hinton.html>
2. <http://www.scribd.com/doc/3046062/Hinton-Cubes>
3. http://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Howard_Hinton
4. <http://www.zarez.hr/clanci/prostor-onkraj-3d>

